

החוג לפסיכולוגיה
B.A. לימודים לתואר
מסלול דו-חוגי וחד חוגי
שנה"ל תשפ"ג

ראש החוג : ד"ר עומר הורוביץ

חברי הסגל האקדמי:

פרופסור חבר: פרופ' יוחאי עתריה.

מרצה בכיר: ד"ר מרינה גרושיט, ד"ר עומר הורוביץ, ד"ר אילנה הירסטון, ד"ר יוסף טובול, ד"ר מעין מרחב, ד"ר הדס מרציאנו, ד"ר סיון רז.

מרצה: ד"ר אלי פיטקובסקי, ד"ר נעם קרש.

מרצים מן החוץ: מר צביקה אופיר, ד"ר ניר אופק, ד"ר גליה אנקורי, גב' שיראל בקבני אלקיים, גב' אלה ביגר דרור, ד"ר עדי

לביא-רוטנברג, ד"ר זאביק מישור, ד"ר שי מנשה, ד"ר יונתן פוירמן, מר יואב שוייצר, גב' מזל קדוש אזוולוס, ד"ר רועי שובל,

ד"ר אנדריי תאודורסקו, ד"ר רויטל תמרי.

תוכן עניינים

3	מטרת הלימודים
4	חובות קורסי רמה באנגלית
4	קורסים כלל מכללתיים
5	תנאים למעבר בין השנים
5	תכנית הלימודים
5	דרישות לסגירת תואר :
6	קורסי חובה בחלוקה לפי שנים
10	מסלול מצטיינים מוח ותודעה – פסיכולוגיה ורב תחומי
11	תקצירים

מטרת הלימודים

הפסיכולוגיה היא ענף של מדעי החברה העוסק בחקר ההתנהגות האנושית על היבטיה השונים. לימודי הפסיכולוגיה כוללים מגוון רחב של תחומים כגון: למידה, חשיבה, התנהגות חברתית, מבחנים פסיכולוגיים, אישיות האדם, התפתחות, פסיכו-פיזיולוגיה (יסודות פיזיולוגיים של ההתנהגות) ופסיכולוגיה אבנורמלית (הפרעות שונות והטיפול בהן).

תכנית הלימודים מיועדת להקנות לסטודנטים¹ היכרות עם שאלות היסוד של הפסיכולוגיה, עם המושגים והמודלים הבסיסיים של ענפי הפסיכולוגיה השונים ועם הגישות המדעיות השונות הנהוגות כיום במחקר הפסיכולוגי. בתכנית הלימודים מושם דגש על למידה אקדמית-מחקרית במטרה להביא את הסטודנטים לרמה התואמת את המקובל בתכניות הלימוד בפסיכולוגיה בארץ, וליכולת להתמודד בהצלחה עם בחינת הקבלה הארצית לתואר שני בפסיכולוגיה (בחינת מתאם).

בוגרי התוכנית שירצו להמשיך ללימודי מ.א. יוכלו להתמודד עם דרישות הקבלה לתוכניות ה-M.A. והדוקטורט באוניברסיטאות בישראל ובחו"ל. בוגרי התכנית שיעדיפו לצאת לשוק העבודה עם סיום לימודי התואר יוכלו לתפקד בהצלחה כעוזרי מחקר, מדריכים במוסדות חינוך ומוסדות בריאות הנפש, מנהלי כוח אדם בארגונים, מורים למדעי החברה ופסיכולוגיה בבתי ספר תיכוניים, או להמשיך את לימודיהם בתוכניות לימודי תעודה לתחומים טיפוליים כמו תרפיה באומנות, דרמה-תרפיה ועוד.

החוג לפסיכולוגיה במכללה האקדמית תל-חי חרט על דגלו לקדם את המחקר בקרב הסטודנטים לפסיכולוגיה ולכן החליטה המכללה לפתוח בשנת הלימודים הקרובה מסלול לימודים חדש וייחודי למצטיינים: מסלול מוח ותודעה, בחוג לפסיכולוגיה ובחוג ללימודים רב-תחומיים. המסלול החדש מיועד לסטודנטים מצטיינים שרואים את עתידם בעולם המחקר. בשנים האחרונות דרישות הקבלה לתואר מתקדם במחקר המוחי הולכות וגוברות. בהתאם לכך, קיים יתרון גדול בהענקת ידע אקדמי מקדים בתחום זה בקרב תלמידי התואר הראשון. במסגרת המסלול המוצע, הסטודנטים ילמדו מגוון קורסים המתקיימים כיום, לרוב, במסגרת התארים המתקדמים בלבד. כמו כן במסלול הייחודי ישולבו קורסים אשר יעניקו לסטודנטים ידע פילוסופי רחב כמו גם הקניית ידע מדעי ממוקד. מסיימים התוכנית יקבלו תואר בוגר בפסיכולוגיה ורב-תחומי, בהתמחות מוח ותודעה אשר יאפשר להם להמשיך בלימודיהם לתארים מתקדמים במגמות המחקריות, בדגש על המחקר המוחי בפסיכולוגיה.

---

¹ המסמך מנוסח בלשון זכר אך מכוון לשני המינים.

חובות קורסי רמה באנגלית

בהתאם להחלטת המועצה להשכלה גבוהה, לימודי האנגלית הנם לימודי חובה לתואר B.A. כל הסטודנטים נדרשים להתחיל בלימודי האנגלית בשנה הראשונה ללימודיהם :
סטודנטים שרמתם טרום בסיסי א', טרום בסיסי ב' או בסיסי מחויבים ללמוד אנגלית החל מהסמסטר הראשון ללימודיהם .
סטודנטים שרמתם מתקדמים א' או מתקדמים ב' מחויבים ללמוד אנגלית החל מסמסטר א' או סמסטר ב' של השנה הראשונה ללימודיהם.
בנוסף, כל הסטודנטים במכללה נדרשים להגיע לרמת פטור באנגלית כתנאי מקדים לרישומם לסמינריון ו/או לקורסים מתקדמים.
לקראת פתיחת שנה"ל תשובץ/י לקורס פרונטלי במכללה ע"י היחידה ללימודי אנגלית בהתאם לרמה אליה הנך מסווג/ת.
שינויים בקורסי האנגלית ניתן יהיה לבצע אך ורק בתקופת השינויים המוגדרת מראש. השינוי יתבצע דרך הפורטל ועל בסיס מקום פנוי בלבד.

קורסים כלל מכללתיים

כל סטודנט במהלך שנות לימודיו חייב ללמוד קורסים כלל מכללתיים בהיקף 4 נ"ז, הדבר נועד להעשיר את עולמם הרוחני של תלמידי המכללה ולהרחיב את אופקיהם.
הקורסים הנדרשים :

1. ניתן לבחור מתוך שני סלים :

- א. קורס מסל קורסי רוח- ללמוד מתוך סל זה 2 נ"ז במינימום, ועד 4 נ"ז במקסימום. ניתן לבחור קורס רוח נוסף במקום בחירה חוגית ולהגיע לסך של 6 נ"ז רוח לתואר.
- ב. סל קורסים בינתחומיים- ניתן ללמוד מתוך סל זה 2 נ"ז. היצע הקורסים לכל סטודנט יכיל קורסים מחוגים אחרים בלבד ולא מהחוג בו לומד הסטודנט.

2. חובת למידת קורסי תוכן באנגלית במהלך התואר, **בנוסף לקורס רמת האנגלית לפטור :**

- א. סטודנטים שהתקבלו ברמת אנגלית מתקדמים ב' – נדרשים ללמוד קורס תוכן אחד באנגלית.
- ב. סטודנטים שהתקבלו ברמת אנגלית פטור – נדרשים ללמוד שני קורסי תוכן באנגלית.
- ג. סטודנטים שהתקבלו ברמת אנגלית טרום בסיסי א', טרום בסיסי ב', בסיסי ומתקדמים א', פטורים מקורס תוכן נוסף באנגלית.
- ד. חובת למידת קורס מקוון אחד.

3. קורס הבעה ורטוריקה: קורס זה מיועד למי ששפת האם שלו אינה עברית וחויב בכך במכתב הקבלה. הקורס יקנה 2 נ"ז ויוכר כקורס רוח כלל מכללתי.

השתתפות במחקר

סטודנטים בשנה א' חייבים ב-10 שעות השתתפות במחקרים הנערכים במסגרת החוג. סטודנט ישלים חובות אלו בשנה א', במקרים מיוחדים ובאישור ראש החוג יוכל להשלימם עד סוף שנה ב'.

תנאים למעבר בין השנים

- א. ציון משוקלל של 70 לפחות בכל אחד מקורסי החובה של שנה א' בפסיכולוגיה.
- ב. סטודנטים/ בשנה א' חייבים ב-10 שעות השתתפות במחקרים הנערכים במסגרת החוג. סטודנט ישלים חובות אלו בשנה א', במקרים מיוחדים ובאישור ראש החוג יוכל להשלימם עד סוף שנה ב'.
- ג. ציון מעבר בקורסי חובה ובחירה בפסיכולוגיה: 70 ומעלה.
- ד. ציון מעבר בסמינר מחקר: 70 ומעלה.
- ה. ציון גמר לקבלת תואר: ציון משוקלל 70 ומעלה.
- ו. סטודנט שנכשל פעמיים בקורס חובה חוגי יופסקו לימודיו בחוג. בהתקיים נסיבות מיוחדות, וזאת על פי החלטת ראש החוג או וועדת ההוראה החוגית, יהיה הסטודנט רשאי להירשם שוב לקורס האמור ולהמשיך לימודיו בתנאים שיקבע החוג.

תכנית הלימודים

החוג מציע שני מסלולי לימוד: מסלול חד חוגי - 120 נ"ז בחוג לפסיכולוגיה, ומסלול דו חוגי 122 נ"ז (62 נ"ז בפסיכולוגיה ו-60 נ"ז בחוג נוסף).

במסלול הדו-חוגי ניתן לבחור באחד מחמשת השילובים הבאים: החוג לכלכלה וניהול, החוג לחינוך, החוג ללימודים רב-תחומיים (השילוב עם החוג ללימודים רב-תחומיים אינו כולל את המקבץ בפסיכולוגיה), החוג לשירותי אנוש והחוג ללימודי מזרח אסיה (השילוב עם החוג ללימודי מזרח אסיה כולל 62 נ"ז בפסיכולוגיה ו-66 נ"ז במזרח אסיה).

דרישות לסגירת תואר:

על מנת לסגור תואר בחוג לפסיכולוגיה ולקבל תעודת זכאות, יש לקבל ציון עובר בכל הקורסים ולעמוד בממוצע כולל של 70 לפחות. במסלול הדו חוגי הממוצע הכולל של שני החוגים נלקח כממוצע סופי בכל חוג לסגירת תואר.

חשוב מאוד: טרם ההרשמה לקורסים על כל סטודנט ובאחריותו לבדוק את דרישות הקורס לרבות הציון הנדרש לסיום הקורס.

קורסי חובה בחלוקה לפי שנים

שנה א'

המסלול הנבחר		נ"ז	סמסטר	שנה	שם הקורס
דו-חוגי	חד-חוגי				
חובה	חובה	0	שנתי	א	השתתפות במחקר
חובה	חובה	6	שנתי	א	מבוא לסטטיסטיקה שו"ת
חובה	חובה	5	שנתי	א	מבוא לפסיכולוגיה שו"ת
חובה	חובה	5	שנתי	א	מבוא לפסיכופיזיולוגיה
חובה	חובה	4	שנתי	א	תיאוריות אישיות
על חשבון החוג השני	חובה בשנה א'	2	סמס'	א-ג	קורס במדעי הרוח
	חובה בשנה א'	2	סמס'	א-ג	סל קורסים בין תחומיים
אין בחירה בשנה א'	בחירה	16		א	בחירה מחוגים אחרים
22 נ"ז	40 נ"ז				סה"כ נ"ז

שנה ב'

המסלול הנבחר		נ"ז	סמסטר	שנה	שם הקורס
דו-חוגי	חד-חוגי				
-	חובה	2	סמס'	ב	דחק וחוסן
-	חובה	2	סמס'	ב	Healing, Experience and Poison: Consciousness Modifying Plants and
-	חובה	2	סמס'	ב	חקר המוח הרגשי
-	חובה	2	סמס'	ב	מבוא לפילוסופיה של המדע
-	חובה	2	סמס'	ב	מבוא לסטטיסטיקה בייסיאנית
חובה	חובה	4	שנתי	ב	מעבדה ניסויית
-	חובה	2	סמס'	ב	סטטיסטיקה למתקדמים

המסלול הנבחר		נ"ז	סמסטר	שנה	שם הקורס
חובה	חובה	5	שנתי	ב	פסיכולוגיה חברתית + שו"ת
חובה	חובה	5	שנתי	ב	פסיכולוגיה קוגניטיבית + שו"ת
חובה	חובה	6	שנתי	ב	שיטות מחקר + שו"ת
20 נ"ז	32 נ"ז				סה"כ נ"ז

שנה ג'

המסלול הנבחר		נ"ז	סמסטר	שנה	שם הקורס
דז-חוגי	חד-חוגי				
-	חובה	2	סמס'	ג	העידן הפוסט טראומטי
-	חובה	2	סמס'	ג	למידה
-	חובה	2	סמס'	ג	נוירופסיכולוגיה של הזיכרון
6 נ"ז	12 נ"ז	6/12	שנתי	ג	סמינר מחקר
חובה	חובה	4	שנתי	ג	פסיכולוגיה אבנורמלית
חובה	חובה	4	שנתי	ג	פסיכולוגיה התפתחותית
-	חובה	2	סמס'	ג	שיקום והחלמה בבריאות הנפש
חובה	חובה	2	סמס'	ג	תפיסה
16 נ"ז	30 נ"ז				סה"כ נ"ז

קורסי בחירה בחלוקה לפי שנים:

שנה ב'

שם הקורס		שנה	סמסטר	נ"ז	המסלול הנבחר
דו-חוגי	חד-חוגי				
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	הורמונים, מוח והתנהגות
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	התודעה והמוח – אתגרים במאה ה - 21
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	יישומי פסיכולוגיה קוגניטיבית: גורמי אנוש
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	מבוא לביוכימיה של המוח ומערכת העצבים
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	מבוא לביולוגיה של ההתנהגות
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	מבוא לקבלת החלטות ולקיחת סיכונים
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	מבוא לפסיכולוגיה חינוכית
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	מבוא לפסיכולוגיה קלינית
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	מבוא לפסיכולוגיה תעסוקתית
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	מבחנים פסיכולוגיים
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	מוטיבציה אנושית
בחירה	בחירה	ב	שנתי	2	מחקר מודרך
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	נוירופסיכולוגיה בראי הספרותי
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	פסיכולוגיה חיובית
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	פסיכולוגית כוורת
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	רגשות ואישיות
בחירה	בחירה	ב	סמס'	2	תכנון ותכנות ניסויים לפסיכולוגים
	10 נ"ז			2 נ"ז	סה"כ נ"ז

שנה ג'

שם הקורס		שנה	סמס'	נ"ז	המסלול הנבחר
דו-חוגי	חד-חוגי				
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	הורמונים, מוח והתנהגות
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	התודעה והמוח – אתגרים במאה ה - 21
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	יישומי פסיכולוגיה קוגניטיבית : גורמי אנוש
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	מבוא לביוכימיה של המוח ומערכת העצבים
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	מבוא לביוכימיה של ההתנהגות
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	מבוא לקבלת החלטות ולקחת סיכונים
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	מבוא לפסיכולוגיה חינוכית
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	מבוא לפסיכולוגיה קלינית
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	מבוא לפסיכולוגיה תעסוקתית
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	מבחנים פסיכולוגיים
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	מוטיבציה אנושית
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	נוירופסיכולוגיה בראי הספרותי
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	פסיכולוגיה חיובית
בחירה	בחירה	ג	שנתי	4	פסיכולוגיה משלבת עשייה בקהילה
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	פסיכולוגיה תזונתית
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	פסיכולוגיה כוורת
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	פסיכופתולוגיה במבט התפתחותי
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	רגשות ואישיות
בחירה	בחירה	ג	סמס'	2	תכנון ותכנות ניסויים לפסיכולוגים
2 נ"ז	8 נ"ז				סה"כ נ"ז

מסלול מצטיינים מוח ותודעה – פסיכולוגיה ורב תחומי

מסלול מצטיינים "מוח ותודעה" הנו מסלול המיועד לסטודנטים מצטיינים. מטרת העל של המסלול היא להוביל לשינוי בגופי הידע המוענקים לבוגרי החוג לפסיכולוגיה וזאת כדי להתאימם לשינויים המתרחשים בשדה הפסיכולוגי בשנים האחרונות. בשל העובדה כי הפסיכולוגיה הושפעה רבות מכניסתם של מדעי המחשב וחקר המוח אל תחומיה השונים, ראוי להקנות לתלמידי הפסיכולוגיה ידע נרחב בתחומי הליבה מן המדעים המדויקים, זאת בשילוב ידע מהותי ממדעי הרוח. במסגרת המסלול, ילמדו מגוון קורסים המתקיימים לרוב במסגרת התארים המתקדמים. אנו רואים חשיבות בהענקת ידע פילוסופי רחב כמו גם הקניית ידע מדעי ממוקד בקרב סטודנטים לתואר ראשון. מטרת המסלול היא הענקת תואר בוגר בפסיכולוגיה ורב תחומי בהתמחות מוח ותודעה לסטודנטים מצטיינים המעוניינים בעתיד ללמוד לתואר מוסמך במגמות המחקריות (בדגש על המחקר המוחי) בפסיכולוגיה. כנגזרת ישירה של מטרות המסלול, אנו רוצים להעניק לתלמידים המעוניינים להמשיך במסלול האקדמי המחקרי ידע וכלים על מנת להשתלב בכל תכנית מחקרית שיחפצו בה. המסלול המוצע הינו היחיד בארץ שמציע 120 נ"ז סביב תמה מרכזית – מנקודת מבט שונות. בתוך כך, המסלול הנו היחיד שמעניק לסטודנטים ידע נרחב ורב תחומי (פסיכולוגיה, ביולוגיה, מדעי המחשב, פילוסופיה, ביוכימיה ועוד..). ובה בעת מעמיק (קורסי עומק בכל אחד מהתחומים) המשלב ידע תיאורטי והתנסויות מעשיות.

פירוט קורסי החובה במסלול 'מוח ותודעה' - שנה א' :

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז
אתיקה	א	א	2
אתיקה, מדע וטכנולוגיה	א	ב	2
היסודות הפילוסופים של מדעי הקוגניציה	א	א	2
מבוא לביוכימיה של המוח ומערכת העצבים	א	א	2
מהי תודעה?	א	א	2
מבוא לפסיכולוגיה שו"ת	א	ש	5
מבוא לסטטיסטיקה שו"ת	א	ש	6
מבוא לפסיכופיזיולוגיה	א	ש	5
סמינר מחלקתי	א	ש	2
פילוסופיה והיסטוריה של הטכנולוגיה-חלק א	א	ב	2
תודעה, קוגניציה וטכנולוגיות חדשות	א	א	2
תיאוריות אישיות	א	ש	4
סה"כ נ"ז:			36

תקצירים

אתיקה - למסלול מוח ותודעה

ד"ר קרביץ עמית

2,7077724 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

אתיקה היא גישה, תורה או שיטה המציעה דרך פתרון לשאלה המוסרית המרכזית: מהו הדבר שראוי לעשותו? נכיר את הגישות האתיות המרכזיות וינפגוש את הפילוסופים שהציגו אותן. נעשה זאת תוך כדי חשיבה ביקורתית עצמאית

אתיקה מדע וטכנולוגיה - למסלול מוח ותודעה

ד"ר אלי פיטקובסקי

2,7077849 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

יעודכן בהמשך

דחק וחוסן

ד"ר הדס מרציאנו

2,5533102 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה

קורס זה מהווה תנאי קדם להשתתפות בסמינריון (או קורס שניתן לקחת אותו במקביל) להשתתפות בסמינריון "התמודדות עם מצבי דחק" בשנה ג'. הקורס עוסק במרכיבים השונים המאפיינים מצבי דחק, וכיצד מצבים אלה משפיעים על מבוגרים וילדים, כמו גם במושג החוסן ברמה האישית, קהילתית ולאומית. נלמד על הגישות או התיאוריות הבולטות למצבי דחק ולחוסן. נלמד להבחין בין מצבי דחק של חיי יום-יום לבין מצבי דחק חמורים (או כפי שהם מכונים לעיתים מצבי חירום או אירועים טראומטיים). נושאי הקורס כוללים: השפעות פיזיות ופסיכולוגיות של מצבי דחק, הקשר בין דחק למחלות, הפרעת הסתגלות, תסמונת פוסט טראומטית (הדגמה ודגש על תגובת הקרב), גדילה פוסט-טראומטית ומושגי החוסן (אישי, קהילתי ולאומי). בחלק האחרון נעסוק בדרכי התמודדות עם מצבי הדחק השונים ובתכניות מניעה.

הורמונים, מוח והתנהגות

ד"ר סיון רז

2, 5612101 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכופיזיולוגיה

הקורס נועד לערוך היכרות עם התחום של "ניורו-אנדוקרינולוגיה" העוסק בבחינת יחסי הגומלין המורכבים בין מערכת העצבים למערכת האנדוקרינית (הורמונלית), והשפעותיהן המשולבות על ההתנהגות האנושית הנורמלית והפתולוגית. תחילה יסקרו היבטים אנטומיים ותפקודיים של המערכת האנדוקרינית - הכרת הבלוטות האנדוקריניות, ההורמונים האופייניים לכל אחת והשפעות ההורמונים על תחומי תפקוד מגוונים. בהמשך יושם הדגש על מערכות הקשרים בין מנגנונים עצביים (מרכזיים והיקפיים) לבין מנגנונים הורמונאליים. נבחן קשרים אלה בהקשר להתנהגות מינית (התפתחות מינית משלב העוברות ואילך, פוריות, התנהגות הורות, זהות מינית), תוקפנות, מצבי לחץ ודחק, מטבוליזם ועוד.

היסודות הפילוסופיים של מדעי הקוגניציה - למסלול תודעה ומוח

ד"ר אורן בדר

2, 7077860 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס יעסוק בגישות שונות לנפש מנקודות מבט פילוסופיות שונות, נלמד על עמדות מטריאליסטיות שמשוות בין פעולת הנפש לפעולת מחשב ונשווה אותן עם גישות אקסטרנליסטיות ופנומנולוגיות ששמות דגש על גוף וסביבה והשפעתן על המצבים החווייתיים שלנו. במהלך הקורס נתמקד, בין היתר בשאלה מהי תודעה, נדון בהסבר המדעי של התודעה ונבחן את מגבלותיו. בנוסף נבחן כיצד המצבים התודעיים שלנו קשורים ליכולות קוגניטיביות בסיסיות כגון קשב, פרספציה וזיכרון וננסה להבין כיצד היחסים ההדוקים בין התודעה לקוגניציה משפיעים על היום שלנו.

העידן הפוסט-טראומטי

פרופ' יוחאי עתריה

2, 5633102 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס זה ידון בטראומה במובן הרחב ביותר. בחלק הראשון של הקורס נעקוב אחר התפתחות מושג הטראומה מהמאה ה-19 ועד היום. נדון לעומק בסימפטומים השונים ונציג מודלים שונים שמסבירים התפתחות סימפטומים אלו – מפרויד ועד ון-דר קולק לרבות גישות שהתפתחו

בשני העשורים השונים. בחלק השני נסקור גישות טיפוליות שונות. בחלק השלישי של הקורס נבחן את אחת הבעיות המרכזיות בכל מה שנוגע לחוויה הטראומטית. בחלקו האחרון של הקורס נבחן אופנים שונים בהם הטראומה מיוצגת בתרבות הפופולארית בעיקר דרך סרטי מופת בתחום.

התודעה והמוח – אתגרים במאה ה-21

פרופ' יוחאי עתריה

5622113, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

"אני חושב משמע אני קיים" - משפט זה, שנוסח לפני 350 שנה ע"י דקארט, מסרב לגווע וניצב בפתח המרוץ המדעי לעבר הבנת התודעה האנושית. בשנת 1995, טען דויד צ'למרס (Chalmers) במאמרו המכונה "Facing up to the problem of consciousness" שהמדע, כפי שהוא היום, אינו מסוגל להסביר את התודעה. ה"בעיה הקשה בחקר התודעה", כך מתברר, איננה בעיה "חדשה" כי אם גלגול של בעיה פילוסופית ידועה - הבעיה הפסיכופיזית. השאלה על כל פנים נותרה אותה שאלה: האם ניתן להבין את החוויה הסובייקטיבית בכלים "אובייקטיביים", או לחילופין, האם הפיסיקה שאנו מכירים מצליחה להסביר את החוויה הסובייקטיבית מבלי לבטל אותה. בעידן הזה, כך נראה, בעיה זו התגלגלה לניסוי המחשבתי "מוח בצנצנת", לאמור, השאלה הפכה להיות האם ניתן לעשות רדוקציה של התודעה לפעילות מוחית גרידא. קורס זה יחל בהגדרת הבעיה הפסיכופיזית, בחלק השני של הקורס נתמקד בהגדרה של "הבעיה הקשה בחקר התודעה" ואילו בחלק השלישי נבחן האם חקר המוח אכן מצליח להתמודד עם בעיה זו.

חקר המוח הרגשי

ד"ר עומר הורוביץ

5523109, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס יעסוק במערכות מוחיות המתווכות את ההתנהגויות הרגשיות התפקודיות ביונקים. ייסקרו הגורמים העצביים של רגשות בבני-האדם ובבעלי-החיים, כמו גם המסגרות המחקריות הדרושות לחקר מערכות מוח העוסקות ברגש. בין הנושאים הנידונים ייבחנו מערכות הנאה ופחד, המקורות לזעם וכעס ומערכות המתווכות טיפול בצאצאים, אובדן ומשחק. הקורס יוצג תוך שימוש בידע נזירי-אנטומי, נזירי-פיסיולוגי ונזירי-כימי רלוונטי.

יישומי פסיכולוגיה קוגניטיבית: גורמי אנוש

ד"ר הדס מרציאנו

2, 5533117, ש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס יסקור את היכולות והמגבלות של הקוגניציה האנושית (קשב, תפיסה, קבלת החלטות וכן הלאה) כדי ללמוד כיצד יש לתכנן מערכות לשימוש האדם, המותאמות עד כמה שניתן ליכולות ולמגבלות אלו. ילמדו שיטות מחקר שונות בפסיכולוגיה של גורמי אנוש, תוך הדגמה מתחומים מגוונים כגון, ממשק אדם-מכונה, ממשק אדם-מחשב, תצוגות, עבודה מול מערכות אוטומטיות וחצי אוטומטיות, גורמי אנוש בנהיגה, ועוד.

למידה

ד"ר עומר הורוביץ

2, 5533201, ש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, קורסי שנה ב'

הקורס יתמקד בהתפתחות המחקר ועקרונות הלמידה והזיכרון הממלאים תפקיד מרכזי בדפוסי ההתנהגות בבני אדם ובבעלי חיים כאחד. הקורס יסקור את חקר התופעות מנקודת מבט אבולוציונית החל מהרמה הבסיסית ועד ליכולות מורכבות בבני אדם ובע"ח. דגש יושם על ההסקה ממחקר בבע"ח ויישומו בהבנת התופעות בבני-אדם. במסגרת הקורס נעסוק בלמידה וזיכרון הן ברמה העצבית והן ברמה ההתנהגותית תוך התייחסות להשפעות הסביבתיות-חברתיות-תרבותיות.

מבוא לביוכימיה של המוח ומערכת העצבים

ד"ר יונתן פוירמן

2, 5533257, ש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכופיזיולוגיה

מטרת הקורס היא להעניק לסטודנטים רקע בסיסי בתהליכים ביוכימיים שונים תוך מתן דגש על מסלולים מטבולים של מערכת העצבים המרכזית. במהלך הקורס נלמד כיצד מטבוליטים שונים (סוכרים, חלבונים ושומנים) תורמים למאזן האנרגטי של גוף האדם בכלל ובמוח בפרט. נלמד כיצד המיטוכונדריה מספקת אנרגיה לתא, ומה הם ההבדלים במסלולים המטבוליים בסוגי התאים השונים במוח. כמוכן, נעמוד על הקשר בין מטבוליזם והתפתחות של מחלות נוירולוגיות שונות החל מאוטיזם ועד התפתחות פרקינסון. נושאים: א. תיאור מסלולים מרכזיים במטבוליזם התאי: גליקוליזה, מעגל החומצה הציטרית, זרחון חימצוני, מסלול הפנטוז פוספט, גלוקואוגנזה.

- ב. מאגרי אנרגיה מטבולית : גליקוגן וחומצות שומן.
- ג. מטבוליזם במצבי עקה : רעב, סוכרת וסטרס.
- ד. אינטגרציה בין המסלולים המטבוליים השונים.
- ה. המסלולים המרכזיים במטבוליזם של המוח
- ו. תפקיד המיטוכונדריה בהתפתחות והזדקנות מערכת העצבים.
- ז. הקשר בין מטבוליזם לאוטיזם, פרקינסון ומחלות נירו-התפתחותיות שונות.

מבוא לביולוגיה של ההתנהגות

ד"ר יונתן פוירמן

5533252 , 2 שש"ס , 2 נ"ז

סוג שיעור : הרצאה

קורס קדם : מבוא לפסיכופיזיולוגיה

הקורס במבוא לביולוגיה של ההתנהגות עוסק בהבנת תהליכים ביולוגים, מולקולאריים ופיזיולוגים, הנמצאים בבסיס תהליכים התנהגותיים, קוגניטיביים ורגשיים. הבנת יחסי הגומלין בין מגננים ביולוגים אלו (מרמת התא ועד לרמת המערכת) לתפקודו של האדם לאורך שנות חייו, מסייעת ליצירת גשר בין חקר הביולוגיה וההתנהגות ובכך לאפשר ראייה הוליסטית של האדם- כאורגניזם הפועל בסביבתו. במסגרת הקורס נלמד : 1. כיצד מידע הנקלט מהסביבה ע"י מערכות היקפיות שונות בגוף האדם מגיע אל המוח, מעובד ומתורגם להתנהגות. 2. כיצד הורמונים שונים בגוף האדם יכולים להשפיע על התנהגות. 3. כיצד גורמים כמו : תזונה, התבגרות וסביבה (למשל המערכת הצירקדית) משפיעים על מערכת העצבים המרכזית. 4. מהם קשרי הגומלין המתרחשים בין מערכת העיכול, מיקרוביום, המצב המטבולטי/פיזיולוגי ומערכת העצבים המרכזית. הקורס נועד לאפשר לסטודנטים ראייה רחבה של הבסיס הביולוגי להתנהגות תוך הצצה למחקרים פורצי דרך מתחומי הביולוגיה והפסיכולוגיה ונקודות ההשקה ביניהם. במהלך הקורס הסטודנטים יחשפו למגוון של מודלים מחקריים המנסים לעמוד על המנגנונים הפיזיולוגיים המניעים הוצאה לפועל של התנהגות אדפטיבית או פתולוגית.

הקורס בביולוגיה של ההתנהגות מושתת על יסודות של מחקר וידע שנצבר מתחום הנורוביולוגיה, אנדוקרינולוגיה ופיזיולוגיה וביוכימיה.

מבוא לסטטיסטיקה

ד"ר מרינה גורושיט

2+2, 5513109 שש"ס, 6 נ"ז

מר צביקה אופיר

2+2 שש"ס, ת', 5513104

סוג שיעור: הרצאה + תרגיל

הקורס יעסוק בשיטות הסטטיסטיות המקובלות בפסיכולוגיה תוך התמקדות בסטטיסטיקה תיאורית: מושגי יסוד, משתנים, סולמות מדידה, אופן הצגת נתונים, מדדי מרכז (שכיח, חציון וממוצע), מדדי פיזור (טווח, טווח בין רבעוני, שונות וסטיית תקן) ומדדי מיקום יחסי (מאזן וציוני תקן), בהסתברות: מאורעות במרחב המדגם, חיתוך, איחוד ותלות בין מאורעות, הסתברות מותנית ומשפט בייס, ובסטטיסטיקה הסקתית: התפלגות נורמלית, התפלגות דגימה, בדיקת השערות וטעויות הסקה, מדדי קשר (חי בריבוע, ספירמן ופירסון), מדדי ניבוי (רגרסיה) ומבחני השערה פרמטריים וא-פרמטריים (מבחני T, מאן וויטני, ווילקוקסון ומבחני F).

מבוא לסטטיסטיקה בייסיאנית

ד"ר מרינה גורושיט

2, 5533269 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס זה יציג את הגישה הבייסיאנית לניתוח נתונים. נלמד על הפילוסופיה של התפישה הבייסיאנית ועל יישומי השיטה בפועל. נשווה בין הגישה הבייסיאנית לגישה הפריקואנטיסטית שלמדתם בקורסי מבוא לסטטיסטיקה, נלמד על יתרונותיה וחסרונותיה. כמו כן, נלמד לעבוד עם תוכנת סטטיסטיות מבוססות R, כגון JASP ו-JAMOVI שיסייעו לנו בביצוע ניתוחים סטטיסטיים רלוונטיים. בתום הקורס תהיו מסוגלים להבין את ההבדלים בין שתי אסכולות סטטיסטיות - פריקואנטיסטית ובייסיאנית ולבצע ניתוחים סטטיסטיים בסיסיים על פי הגישה הבייסיאנית.

מבוא לפילוסופיה של המדע

ד"ר אלי פיטקובסקי

2, 5523115 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

'מה הופך תחום מסוים למדעי?', 'האם המדע מעניק לנו גישה ישירה אל האמת?', 'מה הקשר בין המדע לבין הניסיון?', 'כיצד המדע מתקדם?', 'האם המדע הוא גוף-ידע שהולך ומצטבר?' הקורס יעסוק בשאלות אלה, וביחס בינן לבין גישות וניסויים קלאסיים בפסיכולוגיה. במהלך

הקורס נעסוק במושגי מפתח כמו 'הסבר מדעי', 'אישוש', 'הפרכה', 'היפותיזה', 'פרדיגמה' ו-'חוק-טבע', ונכיר גישות מפתיעות ומאתגרות בנוגע לשאלות שבפתיחה. המטרה היא, בין השאר, להעניק לסטודנטים נקודת מבט ביקורתית על תחומי המחקר שלהם.

מבוא לפסיכולוגיה

ד"ר הדס מרציאנו

2,5513108 + 2 שש"ס, 5 נ"ז

5513102, ת', 1+1 שש"ס

מר יואב שוייצר

סוג שיעור: הרצאה + תרגיל

הקורס נועד להקנות לסטודנטים היכרות עם התחומים העיקריים שבהם עוסקת הפסיכולוגיה ועם המושגים המרכזיים של כל אחד מהתחומים הללו. הקורס יעסוק בשאלות המרכזיות שעליהן מנסה הפסיכולוגיה לענות מנקודות ראות מחקריות, תיאורטיות ויישומיות. הקורס מבוסס על ספר חובה המשמש כבסיס לקורס זה בחלק גדול מהאוניברסיטאות בעולם.

מבוא לפסיכולוגיה חינוכית

גב' מזל קדוש אזולוס

5522109, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה

הקורס נועד להקנות לסטודנטים היכרות עם התחומים העיקריים בהם עוסקת הפסיכולוגיה החינוכית, ועם המושגים המרכזיים בתחום. במהלך הקורס נעסוק ונדון בשאלות המרכזיות העולות מהשדה, מהתאוריה ומהמחקר בתחום. נבחן את תפקידו של הפסיכולוג החינוכי בעידן המודרני, ונחשף למעבר מהתיאוריות החינוכיות הקלאסיות לתיאוריות בנות זמננו. הקורס ילווה בקריאה של מחקרים וכתבים עדכניים בתחום.

מבוא לפסיכולוגיה קלינית

ד"ר גליה אנקורי

2, 5533108 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס זה מהווה מבוא לתחום הפסיכולוגיה הקלינית והפסיכותרפיה. סטודנטים/ות יחשפו לגישות תיאורטיות שונות בתחום הטיפול הנפשי והרגשי במבוגרים ונוער, ביניהן הגישה הפסיכואנליטית, הקוגניטיבית-התנהגותית, והמערכתית-משפחתית. נעסוק במושגים ובהנחות היסוד של כל תיאוריה, ובאופן בו הם משתקפים בעבודה הטיפולית של הפסיכולוג/ית הקלינית.

מבוא לפסיכולוגיה תעסוקתית

גב' אלה ביגר דרור

2, 5533246 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס נועד להקנות היכרות עם עיקריה התיאורטיים והיישומיים של הפסיכולוגיה התעסוקתית, הן במובן של פרספקטיבה אקדמית והן במובן התנסותי הכולל תהליכים וכלים העוסקים בגיבוש זהות מקצועית, אקספלורציה ובחירות תעסוקתיות. הקורס ינוע בין שני צירים מרכזיים המייצגים את ענפי ההתמחות בפסיכולוגיה תעסוקתית- (1) מבחנים, הערכה, מיון וברירה (2) ייעוץ תעסוקתי. נכיר מודלים ומושגים שונים הנוגעים לתהליכי מיון וייעוץ וכן תרגום שלהם לתהליכי העבודה של פסיכולוגים תעסוקתיים בשטח.

מבוא לפסיכופיזיולוגיה

ד"ר סיון רז

3 + 3, 5513105 שש"ס, 5 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס סוקר את היחסים בין מוח והתנהגות, והוא מיועד להקנות ידע בסיסי ביסודות נוירו-אנטומיים ונוירו-כימיים להתנהגות בני אדם ובעלי חיים. הסטודנט ייחשף לטווח נרחב של נושאים, ממנגנונים תאיים ועד פסיכופתולוגיה באדם. בתחילה ייסקרו נושאי יסוד כגון מבנה ותפקוד נוירונים, הולכה עצבית, תהליכים סינפטיים, פסיכו-פרמקולוגיה בסיסית, אנטומיה ותפקוד מוחי ושיטות בחקר המוח. בהמשך נתמקד במנגנונים מוחיים של תחושה ותפיסה (מערכת הראיה), לטרליזציה ושפה, הורמונים והתנהגות מינית, למידה וזיכרון, ופסיכופתולוגיה. דגש מיוחד יושם על התהליך המחקרי. הסטודנטים לא רק ילמדו נושאים ספציפיים, אלא גם כיצד מחקר מעבדתי מספק מידע על האינטראקציות בין מוח והתנהגות ומוביל ליישום קליני.

מבוא לקבלת החלטות ולקיחת סיכונים

ד"ר יוסף טובול

2,5533263 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס יעסוק בתהליכים הפסיכולוגיים שעומדים בבסיס של קבלת החלטות אנושית. כיצד אנשים מעבדים את המידע שסובב אותם כדי לקבל החלטות מושכלות? כיצד מגדירים רציונליות ובאילו תנאים אנו חשופים להטיות שמובילות להחלטות לא רציונליות? מה ההבדל בין החלטות שמתבססות על תיאור מילולי של הסביבה לעומת החלטות שמבוססות על התנסות אמיתית? מה תפקידם של רגשות כמו חרטה ותכונות כמו שנאת סיכון? כיצד החלטות מתפתחות לאורך זמן ומה התפקיד של זיכרון ולמידה? מה משותף בין קבלת החלטות במוח האנושי והחלטות בכוורת דבורים? הקורס סוקר תיאוריות שונות שמנסות, בין השאר, לענות על השאלות אלו ומציעות הסברים לתופעות מגוונות שנצפות בעולם ובמעבדות הפסיכולוגיות.

מבחנים פסיכולוגיים

גב' אלה ביגר דרור

2,5522111 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה

למבחני הערכה ומדידה פסיכולוגיים קיים תפקיד חשוב בשדה הקליני, התעסוקתי והמחקרי בפסיכולוגיה. בקורס יוצגו ההקשרים ההיסטוריים והתרבותיים להתפתחות מבחני הערכה ומדידה פסיכולוגיים, ילמדו מתודולוגיות שונות בפסיכומטריקה ותתאפשר היכרות עם מבחנים פסיכולוגיים נפוצים בשדה הקליני והתעסוקתי (לדוגמה, מבחני אישיות, מבחני אינטליגנציה, מבחנים תעסוקתיים ומבחנים השלכתיים).

מהי תודעה? – למסלול מוח ותודעה

ד"ר אורלי דהאן

2,7077734 שש"ס, 2 נ"ז

מהי תודעה ומי יכול להיות בעל תודעה? האם מחשבים יכולים לחשוב? האם בעתיד מחשבים יהיו מסוגלים גם לחוות ולהרגיש? שאלת התודעה נחשבה במקורה כשייכת לתחום הפילוסופיה, ואולם כיום מייחסים לה משמעויות הקשורות קשר משמעותי לעולם הפסיכולוגיה ומדעי המוח. הקורס ינסה להבהיר את העמימות האופפת את המושג 'תודעה' ותוך כדי כך לגעת בסוגיות הקשורות ליחסים בין הגוף, הנפש והעולם, ובשאלות בסיסיות העולות בנושא.

מוטיבציה אנושית

ד"ר נעם קרש

2,5533243 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס יעסוק במוטיבציה אנושית באופן רחב כפי שתחום זה נחקר כיום במדעי הפסיכולוגיה והקוגניציה. הקורס ישלב מודלים תיאורטיים ומחקרים אמפיריים מתחום הפסיכולוגיה החברתית וחקר הקוגניציה העוסקים בבסיס המנגנוני של מוטיבציה וכן, באופן שהיא באה לידי בהשגת מטרות. בין השאלות שיעלו בקורס ועליהן נדון: מהי מוטיבציה ברמה המוחית, ההתנהגותית והחויייתית? מה מניע התנהגות אדפטיבית ולא אדפטיבית? כיצד רגשות משפיעים על תהליכים מוטיבציוניים? כיצד גורמים חיצוניים ופנימיים שונים משפיעים על מוטיבציה? ומה קורה במצבים פתולוגיים בהם פגיעה במוטיבציה (דיכאון, פרקינסון). בנוסף, הקורס יחשוף את הסטודנטים למחקרים מתוך הפסיכולוגיה החברתית הנוגעים להשגת מטרות: כיצד נכון להציב לעצמנו מטרות, כיצד המוטיבציה מושפעת מהתקדמות לעבר המטרה, כיצד מתמודדים עם מכשולים בדרך להשגת המטרה וכיצד מתמודדים עם מטרות מתחרות.

מחקר מודרך

ד"ר נעם קרש

2,5521111 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: קורס מקוון

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה

מטרת הקורס להעניק הזדמנות לסטודנטים לתואר ראשון להתנסות בעבודת מחקר ולהשתלב בפרויקטים מחקריים הנערכים בחוג, כדי להעמיק את הבנתם לגבי הפסיכולוגיה כדיסציפלינה מדעית ומחקרית. הקורס מאפשר היכרות מעמיקה יותר בין סטודנטים לחוקרים, ואיתור מוקדם של סטודנטים מבטיחים לתארים מתקדמים. הקורס כולל חשיפה לעולם תוכן שבו עוסק החוקר דרך קריאה מודרכת, והתנסות בביצוע מחקר בפועל דרך מחקר מודרך. הקורס מונחה על ידי חברי הסגל מהחוג לפסיכולוגיה. בתחילת השנה תפרסם מזכירות החוג רשימה של החוקרים בחוג, ועל הסטודנטים ליצור קשר עימם כדי לבדוק את אפשרות ההרשמה לקורס. ההרשמה לקורס אפשרית רק באישור חבר הסגל שאתו יעבוד הסטודנט. חובות הקורס כוללות הקדשת זמן לעבודת המחקר המונחית, וכן הגשת דו"ח בסיום הסמסטר, כפי שיוסכם מראש בין הסטודנט למנחה הקורס. טווח השעות הנדרש מהסטודנטים בקורס זה הוא בין 34 ל-40. מנחה הקורס יעניק לסטודנט מסגרת שבתוכה ייחשף לתחום מחקר ולפעילות מחקרית בדרך שתקדם את לימודיו ואת התפתחותו המקצועית. בסיום הקורס ייתן המורה ציון "עובר" למי שעמד בכל דרישות הקורס. ציון זה יזכה את הסטודנט בשתי נקודות זכות.

מעבדה ניסויית

ד"ר נעם קרש, ד"ר הירסטון אילנה, ד"ר רועי שובל

5523104, 2+2 ש"ס, 4 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה

קורס זה מיועד להכשיר את הסטודנטים לקריאה, להבנה ולכתיבה של מחקר בסגנון האקדמי המקובל בעולם (סגנון APA). במהלך הסמסטר הראשון נתמקד בהבנה וניתוח של מבנה המאמר המחקרי ובסגנון הכתיבה של כל אחד מחלקי המאמר: מבוא, שיטה, תוצאות, דיון ורשימת מקורות. הסטודנטים יכתבו פרק מבוא ופרקי תוצאות ודיון כמטלות במהלך הסמסטר. במהלך הסמסטר השני ילמדו הסטודנטים לנתח ולהעריך מערכי מחקר שונים ויבצעו מחקר כיתתי או "מיני מחקרים" אישיים אותם יסכמו במאמר מחקרי אישי או בזוגות (דו"ח ניסוי).

נירופסיכולוגיה בראי הספרותי

ד"ר יונתן פוירמן

5533256, 2 ש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכופיזיולוגיה

במהלך השנים, רופאים נירולוגים ומדענים רבים כתבו ספרים המנסים להסביר את תפיסת עולמם הרפואית והמדעית או ספרים המספרים את סיפורם של חולים שונים (למשל, ד"ר אוליבר סאקס וד"ר ראמאצ'נדראן). פרופסור אריק קנדל בזכה בפרס נובל לרפואה בשנת 2000, פרסם ספר אודות ההשפעה של צפייה באומנות על המוח האנושי. מטרת הקורס היא לפרש את הסיפורים השונים באמצעות כלים נירוביולוגים ונירופתולוגים. במהלך הקורס יהיה על כל סטודנט לבחור מספר סיפורים ולהסביר מהו הרקע הנירוביולוגי שעומד מאחורי ההפרעה המתוארת בסיפור, אילו מסלולים נפגעו במוח וכיצד ההפרעה המתוארת השפיעה על תפיסת עולמו של אותו חולה. למשל, בספרו של אוליבר סאקס, "האיש שחשב שאשתו היא כובע", ישנו פרק הנקרא "נאום הנשיא". סיפור זה העוסק באופן שבו מטופלים אפאזיים ואגנוזיים, אשר צפו בנאום שנשא שחקן במהלך הצגה בבית החולים, פרשו את הופעתו של השחקן. דרך סיפור זה נלמד על המסלולים במוח שנפגעים באפזיה ואגנוזיה, נלמד כיצד אזורים אלו מעורבים בעיצוב תפיסת העולם שלנו, וכיצד פגיעה במסלולים אלו משפיעה על תפיסת עולמו של החולה.

נוירופסיכולוגיה של הזיכרון

ד"ר מעין מרחב

2,5513117 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: למידה

מכלול הזיכרונות שלנו מתייחס לכל מה שאנחנו יודעים ומכירים ובמובן מסוים מגדיר מי אנחנו. הקורס יעסוק בנוירופסיכולוגיה של תהליכי זיכרון, מההיבטים הבאים: סוגי זיכרונות שונים והבסיס הפיזיולוגי והאנטומי שלהם. תאוריות ומודלים שמתארים מנגנוני זיכרון. כיצד סוגי ידע שונים מיוצגים במוח? התהליכים הדינאמיים שייצוגי הידע (=הזיכרונות) הללו עוברים עם הזמן, מהרגע שנוצרו במוחנו. הקורס יציג מתודות שונות בחקר הזיכרון, בבעלי חיים ובבני אדם.

סטטיסטיקה למתקדמים

ד"ר מרינה גורושיט

2,5522107 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה, שיטות מחקר

הקורס מיועד להקנות למשתתפים היכרות ומיומנויות בסיסיות בשיטות סטטיסטיות מתקדמות תוך דגש על סטטיסטיקה רב משתנית. הקורס עוסק במודלים מורכבים המיועדים לתאר עולם חברתי מורכב: רגרסיה ליניארית מרובת משתנים, מודלים של תיווך ומיתון, ניתוח גורמים. בנוסף לביצוע שיטות אלה, הקורס מלמד כיצד לדווח על תוצאות של ניתוחים אלה בדוח מחקר וכן כיצד לקרוא ולהבין מחקרים אחרים המדווחים על תוצאות המודלים הנ"ל.

סמינר מחלקתי - מסלול מוח ותודעה

ד"ר עומר הורוביץ

2,5533270 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הסמינר יתקיים אחת לשבוע ויהווה את החוט המקשר בין המקצועות השונים אשר נלמדים במסלול מוח ותודעה. מטרתו היא ליצור קווי השקה בין התחומים השונים: פסיכולוגיה, מתמטיקה, פילוסופיה וביולוגיה. במסגרת הסמינר נדון בסוגיות מוח ותודעה ע"י בחינה של הנלמד בקורסים השונים תוך קריאה של מחקרים עדכניים בתחום שיינתנו בכל שבוע וכן על-בסיס דיונים חופשיים אודות הסוגיות הבערות בתחום המחקר המוקדש לחקר מוח ותודעה.

סמינר מחקר – היבטים של חרדה, איכות חיים ופיזיולוגיה

ד"ר עומר הורוביץ

2, 5533235 +2 שש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה, מעבדה ניסויית, שיטות מחקר, פטור באנגלית

הסמינריון יעסוק ביחסים העדינים שבין חוויית חרדה (תכונתית ומצבית) ואיכות חיים (wellbeing) לבין תפקודים פיזיולוגיים בסיסיים בטווח החיים. המחקר בקורס יתבסס על שאלונים ובחינת הקשרים בין משתנים שונים הנדונים במסגרת הסמינר לבין מדידות של תפקודים פיזיולוגיים היקפיים בסיסיים (דופק, קצב לב, מוליכות עורית וזרימת דם בעורקי הלב). במהלך הקורס יוצג הרקע התיאורטי והמעשי הנדרש לביצוע מחקר; החל מאיסוף הרקע והמידע הנדרש לביסוס המחקר וכלה במטלות הכתיבה הנאותות. כמו כן, יוצגו הכלים השונים בהם נעשה שימוש בקורס, דרך ניתוחם והצגתם באופן אקדמי.

סמינר מחקר - השפעת גורמי אנוש והתנהגות נהגים על בטיחות בדרכים

ד"ר הדס מרציאנו

2, 5533253 +2 שש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה, מעבדה ניסויית, שיטות מחקר, פטור באנגלית

הסמינריון יעסוק בשאלות שונות שקשורות להשפעה של הגורם האנושי התנהגותי על בטיחות בדרכים. יועלו סוגיות שקשורות להשפעה של גורמים שונים על הקשב, על התפיסה ועל התגובות של משתמשי דרך שונים (למשל, נהגים או הולכי רגל), בנוסף, יידונו סוגיות שקשורות לתפיסת סיכון ורווח בתחבורה, להשפעה של טכנולוגיה על התנהגות נהגים, ועוד. בסמסטר הראשון יתקיימו מפגשים שבועיים שבהם יוצגו ויידונו נושאים נבחרים. בתחילת הסמסטר השני יציגו הסטודנטים את הצעות המחקר המקדמיות שלהם בפני כלל משתתפי הסמינריון לקבלת משוב עמיתים (כחלק ממטלות החובה בקורס). בהמשך הסמסטר השני יתקיימו פגישות אישיות בין התלמידים למנחת הקורס להנחיית העבודה הסמינריונית עד להגשתה.

סמינר מחקר - חקר השליטה בפסיכולוגיה התנהגותית וקוגניטיבית

ד"ר קרש נעם

2, 5533116 + 2 שש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה, מעבדה ניסויית, שיטות מחקר, פטור באנגלית

כבר בחודשי החיים הראשונים, תינוקות לומדים להבחין בשינויים בסביבה שהתרחשו בעקבות התנהגותם. למידה בסיסית זו, מאפשרת להם בהמשך לשלוט בהתנהגותם ולהשיג מטרות באופן מכוון. לאורך החיים, למידת השליטה האובייקטיבית והסובייקטיבית בסביבה הקרובה (לדוגמה, שליטה סנסומוטורית) והרחוקה (לדוגמה, השפעה על אנשים ומדיניות חברתית) השפעות מגוונות על קוגניציה חברתית, תפקודים ניהוליים, התנהגות, תהליכי תפיסה בסיסיים וחוויה. השפעות אלה ידונו וייחקרו במסגרת הסמינריון באמצעות מטלות התנהגותיות ממוחשבות במעבדה ושאלונים. במהלך הקורס, הסטודנטים ייחשפו לפרדיגמות, המשתנים וכלי המחקר המרכזיים בתחום. לסטודנטים תינתן הנחייה אישית אשר תתמקד בביצוע מחקר הסמינריון, כתיבתו בפורמט מדעי והצגתו.

סמינר מחקר - פנומנולוגיה של הפסיכולוגיה - להבין את האדם מבפנים

פרופ' יוחאי עתריה

2, 5633208 + 2 שש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה, מעבדה ניסויית, שיטות מחקר, פטור באנגלית

סמינר זה יתמקד בהצגת המתודולוגיה הפנומנולוגית במחקר הפסיכולוגי ככזו שמאפשרת לנו לייצר תובנות עומק על האדם כחלק מהעולם. כאמור, הפסיכולוגיה מנסה להבין תהליכים מנקודת מבט אובייקטיבית - מבחנים פסיכופיזיים, שאלונים ואפילו ראיונות אינטרוספקטיביים, כולם מנסים לאמץ נקודת מבט חיצונית על האדם. בסמינר זה נתמקד בהבנת החוויה הפנימית של האדם מבפנים - החוויה בגוף ראשון. אך המחקר הפנומנולוגי לא נעצר בנקודה זו אלא מנסה לעבור מרמת התיאור של החוויה הסובייקטיבית להגדרה של מכניזמים קוגניטיביים שונים (בנקודת הקצה מכניזמים אלו אמורים להיות בדיאלוג עם חקר מוח שממקם מכניזמים קוגניטיביים באזורים מסוימים במוח). בין היתר נבחן פתולוגיות שונות בדגש על פוסט-טראומה, דפרסונליזציה, סכיזופרניה, התנהגות של פגיעה בעצמי ועוד. מי שיבחר במחקר אמפירי מנקודת מבט פנומנולוגית יעסוק במקרה בוחן בודד.

סמינר מחקר – נוירופסיכולוגיה קוגניטיבית של התפתחות תקינה ולקויה

ד"ר שי מנשה

2 + 2,5533261 ש"ש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה, מעבדה ניסויית, שיטות מחקר, פטור באנגלית

מטרת הקורס היא להפגיש את הסטודנטיות והסטודנטים עם תחום הקוגניציה והנוירופסיכולוגיה בקרב פרטים בעלי התפתחות תקינה ולקויה (כגון לקויות למידה והפרעת קשב). כמו כן הקורס יאפשר התנסות בכתיבת עבודה סמינרית בהתבסס על מחקר מעבדתי בתחום ספציפי (כדוגמת תהליך קשבי מסוים, זיכרון, עיבוד פונולוגי). מחציתו הראשונה של הקורס תוקדש למפגשים כיתתיים, בהם נדון בתחומי המחקר, בפרדיגמות ניסוייות, ובסיוסם הסמסטר יציגו משתתפי ומשתתפות הקורס הצהרת כוונות למחקר. המחצית השנייה של הקורס תוקדש להרצת המחקר ולמפגשי הנחיה, כשבסוף הסמסטר תוצגנה עבודות המחקר על ידי משתתפי ומשתתפות הקורס.

סמינר מחקר – רגשות וויסות רגשות

ד"ר אילנה הירסטון

2 + 2,5533207 ש"ש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה, מעבדה ניסויית, שיטות מחקר, פטור באנגלית

בקורס זה נלמד כיצד רגשות באים לידי ביטוי ומשפיעים על התנהגות. נבחן רגשות וויסות רגשות בכמה היבטים כולל הבסיס הפיזיולוגי, ההתנהגותי, והקוגניטיבי. מטרת העבודה המעשית תהייה ללמוד על וליישם כלים הקיימים בחקר רגשות לביצוע מחקר. מטרת הסמינר היא לרכוש הבנה ויכולת לבצע מחקר בתחום חקר הרגשות.

סמינר מחקר- סוגיות בפסיכולוגיה וחברה

ד"ר גורושיט מרינה

2 + 2,5533262 ש"ש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה, מעבדה ניסויית, שיטות מחקר, פטור באנגלית

בסמינר זה נעסוק בנושאים שבתפר בין פסיכולוגיה וסוציולוגיה: איך בוחנים תופעות פסיכולוגיות בפרספקטיבה חברתית? כיצד עשויה לתרום הבנה של תופעות אלה להבנת החברה? הקורס יישלב נקודות מבט שונות על החברה ככלל ועל הפרט החי בתוכה. הקורס מיועד לתלמידים המגלים עניין וסקרנות בהתנהגות האנושית בהקשר החברתי, מתוך ההבנה כי בני אדם הם יצורים חברתיים המוקפים באנשים

אחרים מרגע לידתנו ועד יום מותנו. נושאי מחקר יכולים להיות סוגיות העולות מחיי התלמידים או אירועים אקטואליים, אותם נבחן מנקודת המבט של גישות חברתיות. הלימודים ילוו בדוגמאות מהחיים, ממחקרים שנעשו ומחוויות התלמידים.

פילוסופיה והיסטוריה של הטכנולוגיה חלק א- למסלול מוח ותודעה

ד"ר יעל קדר

7077834, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

תקציר יעודכן בהמשך

פסיכולוגיה אבנורמלית

ד"ר עומר הורוביץ

5533109, 2+2 שש"ס, 4 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה

הקורס נועד להקנות מושגי-יסוד והיכרות עם הפרעות הנפש הבולטות. במסגרת הקורס נלמד את החלוקה המקובלת של הפרעות השונות והסימפטומים העיקריים המאפיינים כל אחת מהן, על פי ה-DSM (ספר הדיאגנוזות הפסיכיאטרי המקובל בעולם). הפרעות תוצגנה תוך התייחסות לסימפטומים האופייניים ולמחקרים העוסקים בגורמים השונים להפרעה: ביולוגים, פסיכו-חברתיים וסביבתיים. נושאי הקורס כוללים מבוא להפרעות נפשיות, מצבי דחק ובריאות, הפרעות הסתגלות, הפרעות פוסט-טראומטיות, הפרעות חרדה, הפרעות מצב רוח, סימפטומים סומטיים והפרעות דיסוציאטיביות, הפרעות אכילה והשמנת יתר, הפרעות אישיות, סמים והתמכרויות, הפרעות בתפקוד מיני וסטיות מיניות, סכיזופרניה והפרעה פסיכוטיות, הפרעות נזיר-קוגניטיביות והפרעות אופייניות לילדים ומתבגרים. לתת למקום התרבותי את המשקל הראוי לו בזמן טיפול והתנהלות עם אוכלוסיות מרקעים תרבותיים שונים.

פסיכולוגיה התפתחותית

ד"ר רויטל תמרי

5523101, 2 + 2 ש"ש, 4 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לפסיכופיזיולוגיה

קורס זה עוסק בהיבטים השונים של התפתחות האדם מהיבטים רגשיים, חברתיים וקוגניטיביים. הקורס יבחן סוגיות מרכזיות שעניינן כיצד ומדוע אספקטים שונים של תפקוד האדם מתפתחים ומשתנים במהלך החיים. הקורס יגיש את הסטודנטים עם תיאוריות התפתחותיות מרכזיות. בין השאר יסקרו בהרחבה התיאוריות של פיאז'ה וויגוצקי, קולברג, אריקסון ובולבי. התיאוריות ייבחנו מנקודות ראות שונות: ביסוס מחקר, ביקורת מדעית וגישות אלטרנטיביות. בקורס יושם דגש על תהליכים התפתחותיים מרכזיים, יחסי הורים ילדים, ועל הקשרים בין תרבות, סוציאליזציה והתפתחות הילד.

פסיכולוגיה חברתית

ד"ר נעם קרש

5533254, 2 + 2 ש"ש, 5 נ"ז

5533250, ת', 1+1 ש"ש

מר יואב שוייצר

סוג שיעור: הרצאה + תרגיל

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה

קורס זה מציג גישות, תיאוריות ומחקרים אשר עוסקים באופן בו החברה האנושית האמיתית, המשוערת והמדומיינת שסביבנו משפיעה על מחשבותינו, רגשותינו והתנהגותנו. נושאי הקורס כוללים, בין השאר: קוגניציה חברתית, תפיסה עצמית, עמדות ושכנוע, יחסים בין אישיים, רגשות, תהליכים קבוצתיים, התנהגות פרו-חברתית יחסים בין-קבוצתיים, מנהיגות והתנהגות אנטי-חברתית.

פסיכולוגיה חיובית

גב' אלה ביגר דרור

5533260, 2 ש"ש, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס סוקר סוגיות, מושגים ומודלים מרכזיים מתחום הפסיכולוגיה החיובית שעיקרה חקר האושר האנושי, חוזקות אופי, קידום של רווחה וחוסן נפשיים ועוד. סטודנטים/ות ייחשפו לשורשי של התחום בתוך הפסיכולוגיה ומחוצה לה, ליישומי העדכניים ולאופן בו הם משרתים

רווחה וחוסן נפשיים אצל יחידים, זוגות, קבוצות וקהילות. הקורס יושלב בין אוריינטציה עיונית ומחקרית לבין התנסות חווייתית בפרקטיות בולטות בתחום.

פסיכולוגיה משלבת עשייה בקהילה

גב' אלה ביגר דרור

2, 5533266 + 2 ש"ס, 4 נ"ז

סוג שיעור: קורס משלב התנסות

הקורס מכוון לסטודנטים בשנה השלישית ללימודים המעוניינים לחוות היבטים ומושגים שנלמדו לאורך השנים וכיצד הם באים לביטוי בארגונים שונים בקהילה. סטודנטים ישתלבו בארגונים ומוסדות חינוכיים, טיפוליים, תעסוקתיים וחברתיים ויחד עם הצוותים בשטח יתנסו בעבודת השדה, קבלו הדרכה על עבודתם בשטח וכן הדרכה אקדמית שתעזור להם לחבר בין החוויה בשטח והתיאוריה הנלמדת. סטודנטים ישתלבו בשטח פעם בשבוע למספר שעות. הרשמה לקורס לשנה"ל תשפ"ב סגורה.

פסיכולוגיה קוגניטיבית

ד"ר נעם קרש

2, 5533255 + 2 ש"ס, 5 נ"ז

5533249, ת', 1+1 ש"ס

גב' שיראל בקבני אלקיים

סוג שיעור: הרצאה + תרגיל

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לפסיכופיזיולוגיה

מהי קוגניציה? איך היא נחקרת? מה ידוע ומה טרם ידוע? מטרת הקורס להפגיש את הסטודנטים עם הפסיכולוגיה הקוגניטיבית תוך הקניית ידע הקיים ובעיות המחקר עמן מתמודדים החוקרים בחפוש פתרון לשאלות שטרם נפתרו. במהלך הקורס ינותח הקשר שבין קוגניציה להתנהגות תוך דגש על תהליכי זיכרון, תפיסה וקשב. למרות החלוקה המלאכותית לשלוש חטיבות מוקד, אין מדובר בתהליכים מבודדים אלא במערכת אחת של תהליכים שיש בתוכה קשרי גומלין. הגישה המרכזית שתוצג בקורס הינה גישת "עיבוד המידע", אם זאת אין בכך לרמז על דחייה של גישות אחרות או פסילתן. הקורס הינו קורס בסיסי וראשוני ומי שיבחר להעמיק את עולם הידע שלו בתחום צעיר ותוסס בעולם המדעי יעשה זאת בהמשך לימודיו לתואר ראשון או בתארים מתקדמים.

פסיכולוגיה תזונתית

ד"ר עומר הורוביץ

2,5522110, שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

התחום המתפתח 'פסיכיאטריה תזונתית' מציע הבטחה גדולה להבנת טווח רחב של מחלות המקושרות להפרעות מנטליות. הספרות המחקרית מציעה כי איכות הדיאטות של בני האדם קשורה לסיכון לפתח הפרעות מנטליות, כמו דיכאון וחרדה. מעבר לכך, נראה כי התערבות המשנה דיאטה יכולה למנוע ולשמש כטיפול בחלק מההפרעות המנטליות. לפיכך, הקורס יסקור את העדפות המזון בבני-אדם, המודלים הבריאותיים הקשורים בבחירת מזון, המכניזמים הפנימיים לזיוסות מזון, השפעת מזון על המוח, הקשר של מרכיבי מזון לרגשות, קוגניציה והפרעות מצב רוח וגישות התערבות חדשות המבוססות על שינוי דיאטות. הקורס יתבסס על קריאת מאמרים עדכניים תוך דיון בהקשרם לנושאי הקורס השונים.

פסיכולוגית כוורת

ד"ר ניר אופק

2,5533268, שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

מאז התפתחות החיים נראה שיש נטייה לפרטים להתארגן יחד, החל מתאים, חיידקים, דבורים ועדר פרות. מה שנראה כתופעת טבע בבעלי חיים מתקשר מאוד לחיים החברתיים שלנו ככל שמעמיקה ההבנה לגבי תופעות בקבוצות. עדויות רבות מראות כי סינכרון בעת טקסים קולקטיביים במקצבי מוסיקה, תנועה, וריקוד מעוררים רגשות ומוטיבציות כמו השתייכות, אמפתיה, וחיבור ויוצרים סולידריות קבוצתית עם שיתוף פעולה אפקטיבי אפילו בין זרים. חלק מהחוקרים רואים בדת ובריטואלים את הציר שקושר סביבו את המערכת החברתית למין סופר-אורגניזם-אוסף ישויות המתנהגות כאורגניזם בפני עצמו- דרך פעילויות קבוצתיות מסונכרנות .

בקורס נכיר את "היפותזת הכוורת" שמסבירה איך אנחנו יכולים לעבור במצבים קבוצתיים מיוחדים ממצב תודעתי של אינדיבידואל אנוכי למצב תודעתי מורחב. כדי לחבר את התיאוריה לאופן שהיא נוגעת לנו, נתרגל בצורה קבוצתית תופעות אלו באופן שמסביר לדוגמא כיצד נוצר מבנה של להקת ציפורים מבלי שאף אחד יסדר אותן.

פסיכופתולוגיה במבט התפתחותי

ד"ר רויטל תמרי

2, 5633205 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה

פסיכופתולוגיה התפתחותית היא תחום מחקר חדש יחסית המגדיר פסיכופתולוגיה כתוצאה התפתחותית של הסתגלות לקויה (1997,)
strauf., ועוסק ביחסי הגומלין בין גורמים ביולוגיים, פסיכולוגיים וסביבתיים כמסגרת המסבירה מסלולי התפתחות נורמטיביים
ופתולוגיים. בחלקו הראשון של הקורס ילמדו מודלים תאורטיים מבוססי מחקר העוסקים בזיהוי והבנה של נתיבי התפתחות שונים
המנבאים הסתגלות לקויה למשל:

diatatheis-stress model (Cascade model; Differential Susceptibility:

בחלקו השני של הקורס ילמדו מחקרים אשר מציעים הסבר התפתחותי אמפירי לתופעות פתולוגיות שונות כגון התנהגות אנטי-סוציאלית,
דיכאון, הפרעות קשב, שימוש בסמים. יושם דגש על הבנת המתודולוגיה המחקרית ועל דיון ביישום הקליני של הממצאים.

מדע וערכים - למסלול מוח ותודעה

פרופ' אילת שביט

2, 7077840 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

המדע והטכנולוגיה מעצבים כיום חלק ניכר משגרת חיינו. לידת המדע האמפירי, מעמדו המרכזי והמאבק של ציבורים מסוימים כנגדו, כולם
נטועים בהקשרים חברתיים וערכיים מורכבים ומרתקים שאת חלקם ננסה לברר במהלך הקורס. חלקו הראשון של הקורס יעסוק ברקע
ההיסטורי לפרקטיקה המדעית, מחצר האפיפיור במאה ה 17 ועד לתפקיד המדינה והתאגידים הפרטיים במאה ה 21. חלקו השני של הקורס
יתמקד בדיון פילוסופי על אודות ההישגים והבעיות של המדע המודרני, כפי שמתקיים בשלושים השנים האחרונות. לאורך כל הקורס נעסוק
בשאלות כגון: מהי אובייקטיביות מדעית? מהי אמת מדעית? האם קיים מתח בין 'אובייקטיביות' ל'אמת'? אלו ערכים, אם בכלל, מכווננים
את הפרקטיקה המדעית? ואיך – אם אומנם מדע אינו מנותק מערכים – להבחין בין מדע "טוב" ו"רע"?

רגשות ואישיות

ד"ר אלי פיטקובסקי

5513116, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

לפי הגישה הקלאסית רגשות הם מכשול בפני התנהגות רציונלית ובפני שליטה. לאור השקפה זאת, חיינו הרגשיים הם לא האזור שבו מתגלמת אישיותנו: רגשות סוחפים אותנו, אנחנו פסיביים כשהם מופיעים. בעת האחרונה ירד קרנה של הגישה הקלאסית, וגישות עכשוויות שמות דגש על הערך הקוגניטיבי של רגשות, ועל התפקיד המיוחד שלהם ביחס למושג האישיות ובכינון של חוויית משמעות. בקורס נעסוק בניסיונות להסביר את הקשר בין רגשות לרציונליות, ואת התפקיד הרה המשמעות שלהם בחיים אנושיים מלאים. העניין ברגשות בקרב פסיכולוגים הוא מובן מאליו, אולם בעשר השנים האחרונות יש עניין גובר ברגשות גם מצד פילוסופים. כיוון שהקשר בין פילוסופיה ופסיכולוגיה פורה במיוחד ככל שזה נוגע לאפיון של רגשות, הקורס מושתת כולו על הקשר הזה. המטרה היא להעניק לסטודנטים כלים למחשבה עצמאית: נחשוב באופן בקורתי על יסודות המחקר האמפירי ועל סוג התובנות שחקירה מושגית של רגשות עשויה לדלות ממנו. הקורס יתקיים בדיאלוג קרוב עם חזית המחקר.

שיטות מחקר

ד"ר מרינה גורושיט

5523102+2 שש"ס, 6 נ"ז

5523103, ת', שש"ס

גב' מזל קדוש אזולוס

סוג שיעור: הרצאה + תרגיל

קורס קדם: מבוא לסטטיסטיקה, מבוא לפסיכולוגיה, השתתפות במחקרים

הקורס יציג מושגי יסוד במתודולוגיה של מחקר ובתכנון מחקר, ויסקור שיטות מחקר שונות הנהוגות בפסיכולוגיה. ייערך דיון מפורט בהיבטים פילוסופיים ופרדיגמות מעשיות במחקר חברתי, בבדיקת השערות ותיאוריות, בעיות דגימה, קביעת מערכי מחקר, מדידה ותכנון מחקרים ניסויים וכעין- ניסויים. דגש נוסף יושם על הבנה של תהליכי פיתוח ובדיקה של כלי מדידה פסיכולוגיים. במרכז הקורס עיסוק בהיבטים תאורטיים ומעשיים של מהימנות ותוקף במחקר, הערכה ומדידה ואף פרקטיקה פסיכולוגית. הקורס ילווה בתרגיל ובמהלכו הסטודנטים יתנסו בהיבטים המעשיים והיישומיים של החומר הנלמד.

שיקום והחלמה בבריאות הנפש

ד"ר עדי לביא-רוטנברג

2,5533267 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור : הרצאה

הקורס יעסוק בשינויים שחלו בתפיסת מחלות נפש במהלך השנים האחרונות, ויצג היבטים בהתמודדות עם מחלות כרוניות בכלל, ועם מחלות נפש בפרט. כמו כן, במהלך הקורס נלמד מודלים טיפוליים ונעמיק בהכרת התערבויות פסיכו-שיקומיות מבוססות ראיות, הרלוונטיות לעבודה בתחום בריאות הנפש.

תודעה, קוגניציה וטכנולוגיות חדשות- למסלול מוח ותודעה

ד"ר בדד אורן

2,7077884 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור : הרצאה

בקורס זה נעסוק בהשפעה של המהפכה הדיגיטלית על התודעה והקוגניציה האנושית. גוף ידע רחב מראה שלשינויים הטכנולוגיים בשלהי המאה ה-20 ובתחילת המאה ה-21 השפעה רבה על הזיכרון, הקשב, ועל מבנה המוח של בני האדם. שינויים אלה מעצבים את הדרך בה אנו זוכרים, פועלים וקונים ידע על הסביבה. טכנולוגיות חדשות אינן משנות רק יכולות הן משפיעות גם על התודעה האנושית. דיונים עכשוויים בפילוסופיה של הנפש חושבים מחדש את המושג תודעה בעקבות המפנה הדיגיטלי ובוחנים האם נפרצו הגבולות בין האדם לטכנולוגיה בה הוא עושה שימוש באופן שלא ניתן עוד להפריד ביניהם. במהלך הקורס נעסוק בהרחבה בשאלה זו. נבחן מהי תודעה, מהן גבולותיה וכיצד היא עשויה להיות מושפעת מכלים טכנולוגיים חדשים.

תיאוריות אישיות

ד"ר אילנה הירסטון

2 5513106 + 2 שש"ס, 4 נ"ז

סוג שיעור : הרצאה

קורס זה נועד להקנות הכרות עם תיאוריות אישיות מרכזיות ומושגיהן הבסיסיים. הקורס יתחיל בתיאור של שיטות מחקר הרלוונטיות לתיאוריות אישיות. לאחר מכן, תוצגנה תיאוריות אישיות מהזרמים המרכזיים, כולל הגישה הפסיכואנליטית, ההתנהגותית, הקוגניטיבית, ותיאוריות המדגישות תכונות או נטיות מרכזיות. בנוסף, תוצגנה גישות עכשוויות כגון תפיסה רב-תרבותית ופמיניסטית, וגישות ממדעי המוח. התיאוריות ייבחנו מנקודות ראות שונות: מניעים להתנהגות האדם, התפתחות נורמטיבית ובלתי נורמטיבית, בסיס להתערבות טיפולית, מקור למחקרים וביקורת מדעית.

תכנון ותכנות ניסויים לפסיכולוגים

ד"ר אנדריי תאודורסקו

5533258, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: קורס מקוון

בקורס זה נלמד את עקרונות התכנות הבסיסיים (משתנים, פונקציות, תנאים לוגיים, לולאות, קריאה וכתיבה של קבצים), וניישם אותם לתכנות ניסויים בתחום הפסיכולוגיה. דרך היישום של עקרונות אלו, נלמד על המשתנים השונים שחשוב לשים לב אליהם בתכנון הניסוי ועל הקשר בין תכנון נכון, תכנות נכון ואיך הם מובילים לניסוי שקל לפרש ולנתח את תוצאותיו. נלמד להשתמש בממשקים מתקדמים שמיעלים ומנגישים תכנות של ניסויים מספקטרום רחב של תחומים בפסיכולוגיה וניישם את הידע הנרכש לפרויקט של תכנות ניסוי אמיתי על כל שלביו השונים. דרישת קדם לקורס זה היא השלמת הקורס בשיטות מחקר.

תפיסה

ד"ר הדס מרציאנו

5622101, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לפסיכופיזיולוגיה

מהו הקשר בין העולם הסובב אותנו לחוויות שאנו מסווגים כ"תפיסה"? כיצד ניתן לחקור את חוויית התפיסה באופן מדעי? מה הקשר בין תהליכי תפיסה מורכבים (כמו תפיסת תנועה) למידע שעובר למוח דרך החושים? מה ניתן ללמוד מאשליות? הקורס יעסוק בהרחבה בשאלות אלה במטרה להעניק לתלמידים היכרות עם מצב המחקר בנוגע לתפיסה ובסיס למחקר ולמחשבה עצמאית בנושא. החלק הראשון של הקורס יעסוק בפסיכופיזיקה (ובמתודולוגיה וההשלכות של ענף זה) וברקע הנוירולוגי. ההמשך יעסוק בתיאוריות שונות לגבי אספקטים שונים של תפיסה לאור השאלות לעיל.

Medicine, Experience and Poison: Consciousness Modifying Plants and Molecules in Human Lifeworlds

ד"ר זאביק מישור

5513111, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: קורס בשפה האנגלית

In the past twenty years, a renaissance has been occurring at an accelerating rate in the entire space of societies and psychoactive drugs. From the status of these plants and molecules as taboo – for use, for research, in academia and in the mainstream – since the 1970s, the last two decades have seen almost a revolution in judicial and policing approaches to such substances throughout many countries; in cultural

changes of attitude across many societies; in the rigorous academic study of psychoactive drugs, the world over; and importantly, in the development of medical-therapeutic applications for psychoactives – some applications that were already known , and others that are novel to the 21st century. This module will provide students with a multidisciplinary introduction to the relationship between human societies and cultures, and psychoactive plants and molecules. The chemistry, pharmacology and physiology of the central nervous system's (CNS) interactions with such molecules will be explored, as well as an introduction given to historical, cosmological and legal aspects of these drugs. As a module in the Department of Psychology, there will be a focus on currently emerging therapeutic applications, as well as on the risks inherent in psychoactive drug consumption.